

Azar Mahloujian berättar en fascinerande exilhistoria.

Att smälta in. Zoroastrierna ville vara som socker i mjölk.

BÖCKER

AZAR MAHLOUJIAN

"VI LYSER SOM GULD.

ETT REPORTAGE OM ZOROASTRIER I EXIL"

ATLAS

När de parsiska flyktingarna kom till Gujarat i Indien och bad hindukungen Jadav Rana om skydd tog han fram ett glas fullt med mjölk och sade. "Ser ni att glaset är fullt?"

En flykting hällde en sked socker i glaset och sade: "Vi är som socker, vi blandas med er och tar inte plats. Dessutom gör vi livet sötare för er."

Historien finns återgiven i Azar Mahloujians unika reportage, eller kanske borde jag skriva essäbok, om zoroastrier i exil. Svenska assimileringsförespråkare skulle jubla åt en formulering som den ovanstående.

Här kommer en grupp flyktingar och lovar att de ska glida in i samhället som sockret i ett glas mjölk, friktionsfritt och utan att lämna spår. Dessutom ska de berika det generösa "mottagarlandet". Sådana invandrare vill vi ha! Inte undra på att hindukungen bad parsierna att slå sig ner – början till ett kulturellt utbyte som har präglat Indien i tusen år.

PARSIER KALLAS de zoroastrier (religiösa anhängare till profeten Zarathustra) som efter den muslimska invasionen tvingades fly från nuvarande Iran för 1200 år sedan. Azar Mahloujian, själv iranier, reser till Indien och till Iran för att träffa deras ättlingar. Varför? Motivet verkar vara det ständigt växande intresset, i Iran och Europa, för perserrikets storhetstid, dess kultur och religiösa praktik. Men hon reser också med en annan fråga i bagaget. Kan man lära sig något om migration

och integration av att studera parsierna?

Texten vecklar ut sig som en gobe-läng, gör utvecklingar som behandlar den hemliga svenska 1800-talshandeln med opium, parsiernas urgamla begravningsritualer och egenheterna i briterernas kolonialstyre.

NUTIDENS ZOROASTRIER är mycket framgångsrika i Indien. Hinduismens och buddhismens restriktioner inför livets goda har givit dem en chans att spela roll i samhällslivet. Man skulle kunna säga att de utgör en aristokrati, ständigt krympande på grund av minskat barnafödande. Många av de tidiga industrialisterna i Indien var zoroastrier – här finns också en mörk berättelse om kollaboration med den brittiska kolonialmakten, om ryggradslös anpassning som författaren tydligt föraktar.

Zoroastrierna bedriver ingen mission, blodets renhet är viktigare än spridandet av läran. Strategin har varit framgångsrik, men har inte priset ibland varit för högt, en anpassning till döds? Bland parsier såväl som bland invandrare i Sverige finns, menar Mahloujian, en utbredd nostalgi. Fortfarande, efter drygt tusen år, drömmer man förfädernas dröm om hemlandets traditioner.

Nej, detta reportage om ett märkvärdigt folk ger inga enkla svar på svåra frågor. Tolkar jag fel om jag ändå läser det som ett inlägg i debatten? Folk som invandrar bör ta plats, bör göra sig breda och aktivera sig politiskt. Annars riskerar de att försvinna.

Som sockret i mjölken när den späds ut, ungefär.

ULRIKA KÄRNBORG
ulrika.karnborg@dn.se